

Octubre del 34: 83 anys després

El dissabte dia 21 el govern del Regne d'Espanya va aprovar demanar al Senat espanyol l'aplicació de l'article 155 de la Constitució de 1978 per intervenir l'autonomia de Catalunya. Per la seua part, el Govern de la Generalitat va anunciar que proclamarà la República Catalana en compliment del mandat derivat del Referèndum de l'1 d'octubre considerat il·legal pel govern espanyol. Res ve de nou.

Josep Bayerri Raga,
periodista

A les eleccions de novembre de 1933 va guanyar la dreta i el partit Radical va formar govern amb Alejandro Leroux de president. L'abril de 1934 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de contractes de conreu, una mena de reforma agrària que afavoria pagesos arrendadors de finques. El govern de Madrid, a instàncies dels terratinents catalans van presentar recurs d'inconstitucionalitat que fou acceptat pel Tribunal i la llei anul·lada. El Govern de la Generalitat d'ERC, nacionalista de tarannà socialdemòcrata presidit per Lluís Companys, la va tornar a presentar i novament fou anul·lada pel Tribunal Constitucional, amb un dur enfrontament institucional entre els governs de Madrid i Barcelona. Mentrestant, el 4

d'octubre, el partit filofeixista CEDA de José María Gili Robles entrà a formar part del Govern d'Espanya, cosa que provoca una gran convulsió social i la revolta revolucionària dels miners asturians. En aquest context, el dia 6, Companys proclamava l'Estat Català dins la República Federal Espanyola.

Es va declarar l'estat de guerra i l'exèrcit va sufocar l'aixecament amb canonades i 46 morts (38 civils). La Generalitat fou suspesa indefinidament, el Parlament clausurat i nomenat un governador general des de Madrid. El president Companys, tot el govern i alts càrrecs de la Generalitat foren detinguts, jutjats pel Tribunal Constitucional per delictes de rebel·lió militar i condemnats a 30 anys de presó als penals de Cartagena i Cadis. El Govern de Madrid va posar en marxa una dura onada repressiva contra els partits nacionalistes, entitats, periòdics,

Moltes vegades (1842, 1868, 1914, 1931, 1934, 2017) Catalunya ha intentat pacíficament constituir-se en Estat propi (independent o no). Espanya sempre hi ha respost amb la coacció o la força. A la imatge, cues per votar el passat 1 d'octubre. NÚRIA CARO

ajuntaments i persones amb milers de detinguts molts dels quals no havien tingut una relació directa amb els fets, la qual cosa demostrà una actitud arbitrària i una voluntat de revenja contra tota expressió de catalanisme. L'acció va comptar amb el beneplàcit còmplice de França (Doumargue), Alemanya (Hitler), Itàlia (Mussolini) i la reticència vergonyant d'Anglaterra (Mac Donald)

El 7 d'octubre de 1934 va començar la repressió arreu. A les Terres

de l'Ebre foren detingudes fins a 302 persones, segons relació nominal al llibre *El sis d'octubre a les comarques* de Sebastià Campos Terré. Hi havia detinguts procedents de 30 dels 54 pobles del territori. Amposta i Gandesa foren d'on es va engarjol·lar més gent, 34 persones de cada ciutat; tot seguit hi havia Horta de Sant Joan, amb 29, Batea amb 22 i Bot amb 17, tots quatre darrers de la comarca de Terra Alta. La Terra Alta fou justament on la dreta havia

obtingut uns millors resultats a les eleccions generals de l'any anterior; va haver-hi en total 127 detencions, fruit en molts de casos de denúncies dels cacs locals. Les detencions les efectuava la Guàrdia Civil i els traslladaven al vaixell Manuel Arús, ancorat al port de Tarragona, on s'amuntegaven també els 815 detinguts procedents de les comarques del Camp de Tarragona. Entre els represaliats de les nostres terres hi havia alcaldes, regidors, periodistes, mestres, pagesos, pescadors, treballadors assalariats de tota mena. A principis de desembre la Guàrdia Civil encara portava nous detinguts als vaixells, més de la meitat dels empresonats ni tan sols havien estat cridats a declarar. L'abril de 1935, en aixecar-se l'estat de guerra, molts foren alliberats sense cap judici ni explicació per la seua detenció; altres foren condemnats a llargues penes de presó o exorbitants multes que arruïnaren no poques famílies. El mal son va acabar a les noves eleccions de febrer de 1936 amb victòria del Front Popular.

Expressions com: partits d'ultra dreta, filo feixisme, Guàrdia Civil pegant, confrontació Espanya-Catalunya, Tribunal Constitucional, jutjats polititzats, citacions, amenaces, repressió, engarjolament, multes, traïció dels estats europeus... Paraules d'una música coneguda i no desitjada. Una diferència, però, el 1934 els socialistes estaven amb el poble, el 2017 el PSOE és aliat de la dreta. ■

El Consell Comarcal del Baix Ebre distingeix la millor iniciativa juvenil 2017
Consulteu les bases de participació a www.baixebre.cat

PREMI PROJECTE JOVE 2017

Consell Comarcal
del Baix Ebre